

Liz
Behmoaras
*Sen
Bir Başka
Gittin*

—
Türk
Edebiyatı
Roman
—

Liz Behmoaras Kitapları

Türkiye’de Aydınların Gözüyle Yahudiler
Kimsin Jak Samanon?
Yüzyıl Sonu Tanıklıkları
Mazhar Osman: Kapalı Kutudaki Fırtına
Bir Kimlik Arayışının Hikâyesi
Suat Derviş: Efsane Bir Kadın ve Dönemi

Sevmenin Zamanı
Sen Bir Başka Gittin
Alman Subayın Evi
Lale Pudding Shop
Köpek
Küçük Dev Kadın Azra

SEN BİR BAŞKA GİTTİN

Toplu Eserler – 3

Yazan: Liz Behmoaras

Yayına hazırlayan: Sevim Erdoğan

Yayın hakları: © 2015 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Ocak 2015

2. baskı / Ocak 2026 / ISBN 978-625-5683-96-0

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Geray Gençer

Sayfa uygulama: Yeşim Ercan Aydın

Baskı: Ayhan Matbaa Basım San. Tic. Ltd. Şti.

Mahmutbey Mah. 2622 Sok. No: 6/41

Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 445 32 38 / Faks (212) 445 05 63

Sertifika no: 44870

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Sen Bir Başka Gittin

Liz Behmoaras

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Bakan, dinleyen anlamaya çalışan bir yazar: Liz Behmoaras

2025 yılında aramızdan ayrılan Liz Behmoaras, ardında yalnızca kitaplar değil; dikkatle bakmayı, dinlemeyi ve hatırlamayı öğreten güçlü bir yazarlık tavrı bıraktı. Gazeteci, çevirmen, editör ve yazar kimliklerini birbirinden ayırmayan Behmoaras için yazmak; tanıklık etmek, sorumluluk almak ve çoğu zaman zor ama gerekli soruları ısrarla gündemde tutmak demekti.

Gazetecilikten biyografiye, söyleşiden romana uzanan yazarlık serüveni boyunca Liz Behmoaras, yazıya hep bir sorumluluk duygusuyla yaklaştı. Bu nedenle metinlerinde kimlik, aidiyet, hafıza ve birlikte yaşama meselelerine yer verdi.

Biyografi kitaplarında, kişisel hafızayla tarihsel anlatı arasındaki geçişken alanı yokladı. Söyleşi kitaplarında entelektüel tartışmaları gündelik dilin içine çekti. Romanlarında ise geçmişin bugünle nasıl konuştuğunu, sessiz kalanların hikâyelerinin nasıl yankılandığını işledi. Türler değişse de metinlerin merkezindeki odak noktası aynı kaldı: görmezden gelineni görünür kılmak, kolay cevaplardan kaçınmak, karmaşıklığı olduğu haliyle bırakabilmek.

1950 yılında İstanbul'da doğan Liz Behmoaras, Fransızca, Türkçe, İspanyolca ve Rumcanın konuşulduğu çok dilli bir evde büyüdü.

Notre Dame de Sion Fransız Lisesi'nden mezun olduktan sonra çeşitli yayınevleri için edebi çeviriler yaptı; yerli ve yabancı yayın kuruluşlarında serbest gazeteci olarak çalıştı. 1986-1996 yılları arasında *Şalom* gazetesinde görev aldı. Bu süreçte *Nokta* dergisine, *Yeni Yüzyıl* ve *Cumhuriyet* gazetelerine; ayrıca Fransa'da yayımlanan *Libération*, *L'Arche* ve *Tribune Juive* gibi yayın organlarına yazılar yazdı.

Yazarlığa bir söyleşi kitabıyla adım attı. *Türkiye'de Aydınların Gözüyle Yahudiler*'in (Gözlem Yayınları, 1993) ardından yayımlanan *Kimsin Jak Samanon?* (Sel Yayıncılık, 1997) biyografi türündeki ilk çalışması oldu. Büyükannesinin anılarını merkeze alan bu kitapta, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e uzanan çalkantılı bir tarihsel dönemi; cemaat yaşamının gündelik pratiklerini ve devletle kurulan ilişkiyi kişisel bir anlatı çerçevesinde ele aldı.

Yüzyıl Sonu Tanıklıkları / Akdenizlilik, Kimlik ve Entelektüalizm Üzerine... (Sel Yayıncılık, 1998) adlı kitabında Amin Maa-louf, Orhan Pamuk, Bernard-Henri Lévy, Umberto Eco ve

Çetin Altan gibi isimlerle yaptığı kapsamlı sohbetleri bir araya getirdi.

Ardından gelen biyografi kitaplarında, yakın tarihin farklı yüzlerine odaklandı. İki yıllık titiz bir araştırmanın ürünü olan *Mazhar Osman: Kapalı Kutudaki Fırtına*'da (Remzi Kitabevi, 2001) Mazhar Osman'ın hayatını edebi bir anlatıyla romanlaştırdı. *Bir Kimlik Arayışının Hikâyesi*'nde (Remzi Kitabevi, 2005), Kemalizm ve Türkçülük ideolojileriyle güçlü bağlar kurmuş Moiz Kohen'in, bilinen adıyla Munis Tekinalp'in yaşamını merkeze aldı. Ardından *Suat Derviş: Efsane Bir Kadın ve Dönemi* (Remzi Kitabevi, 2008) geldi. Bu çalışmada Suat Derviş'i sınıf, siyaset, kadınlık ve yazarlık gerilimlerini aynı bedende taşıyan, çok katmanlı bir figür olarak ele aldı. Kitap Bulgarca ve Arapçaya çevrildi.

Bu arada Ayşe Kulin, Alev Alatlı ve Nurşen Mazıcı ile ortak bir çalışmaya imza attı: *Yalnız Değilsin* (Destek Yayınları, 2009). Bu kadınları birleştiren ortak payda, Türkiye'ye duydukları derin bağlı.

Liz Behmoaras'ın romana geçişi, yine tarihsel bir dönemi arka plana aldığı *Sevmenin Zamanı* (Doğan Kitap, 2011) ile oldu. Bu kitabı Rusçaya ve Macarcaya çevrildi. Ardından *Sen Bir Başka Gittin* (Doğan Kitap, 2015), *Alman Subayın Evi* (Doğan Kitap, 2017), *Lale Pudding Shop* (Doğan Kitap, 2020) ve *Köpük* (İthaki Yayınları, 2023) yayımlandı. Söyleşi ve biyografi kitaplarında olduğu gibi romanlarında da kimlik, aidiyet ve hafıza sorunlarına odaklanmayı sürdürdü.

Liz Behmoaras, son kitabı *Küçük Dev Kadın Azra* (Kırmızı Kedi, 2024) yayımlandıktan kısa bir süre sonra, 14 Şubat 2025'te aramızdan ayrıldı.

Doğan Kitap olarak, yazarın uzun süredir baskısı bulunmayan ilk kitaplarını da kapsayan külliyatını okurla buluşturmaktan mutluyuz. Zaman içinde erişimi zorlaşmış bu metinlerin bugün hâlâ güncelliğini ve düşünsel önemini koruduğuna inanıyoruz. Bu külliyat, Liz Behmoaras'ın metinlerinin farklı dönemlerde yeni anlamlar üretebildiğine ve okurla yeni karşılaşmalara açık olduğuna duyulan inançla hazırlandı. Çünkü bu metinlerde hatırlama, yüzleşme ve birlikte yaşama soruları her okumada yeniden karşılık buluyor.

Sevgili Liz Behmoaras'ı, üretkenliği kadar nezaketi, dinmek bilmeyen merakı ve araştırma tutkusuyla da hatırlayacağız.

Anısına saygıyla...

Doğan Kitap

İnsanlar gidişten ziyade dönüşü hayal ederler.

Paulo Coelho

Efrem

Hiç tamamıyla mesuliyet sahibi insanoğlu var mıdır bu dünyada?

Köy, adının esinlendiği bir derenin kenarında kuruludur. Ne zamandır bilinmez, kavakların gölgesiyle gökyüzünün aydınlığı arasından, bazen gür, bazen cılız akar o dere...

Köyün yer aldığı, derenin içinden aktığı topraklar ise, efsanelerin yaşandığı zamanların tanığıdır.

Tüm kutsal kitaplarda bahsi geçen, Dicle-Fırat arasında kalmış ve Tanrı'ya adanan duaların pek çok kadim dilde kulaklarda çınladığı bu toprakların adı, Tanrı Kullarının Dağı anlamına gelen Turabdin'dir.

Sıcak havanın bir bulut misali, boz rengi çorak toprağa çöktüğü bir eylül gününün öğle vaktinde, Turabdin'deyiz. Etraf son derece sakin, her şey uykuya dalmış gibi. Ara sıra esen rüzgâr dışında hiçbir yaşam işareti, hiçbir kıpırtı yok. Ancak bu sükûnete ve sessizliğe rağmen ya da belki onlardan dolayı, Turabdin sanki gelecekteki olaylara gebe, onların vaatleriyle dolu...

Sanki bir el, kuytulara bir yerde gizlenen kahramanları birazdan harekete geçirip güneşin yakıcı ışığına çıkaracak; tıpkı satranç tahtasına piyonları sürer gibi...

Ve...

Beyaz sakallı bir adam, köyün girişindeki evlerden birinin yanında beliriveriyor. Evin içindekilere seslenip Mardin'e gi-

deceğini söylüyor ve köyün önünden geçen tozlu, ıssız anayola çıkıyor. Başında yuvarlak bir şapka, üstünde koyu kahverengi yelek, ceket ve pantolondan oluşan bir takım elbise ile ceketinin cebinde beyaz bir mendil, ayağında rugan ayakkabı, elinde de büyükçe bir spor çantası var. Yaka aralığından kollalı beyaz bir kumaş parçasının görüldüğü siyah bir gömlek giymiş. Yola çıkar çıkmaz, kararlı ve hızlı adımlarla ilerliyor... Ancak yaklaşık bir kilometre sonra duyduğu motor sesiyle irkilip adımlarını yavaşlatıyor, yanından geçen cipi durdurmak için kolunu kaldırarak birkaç kez sallıyor.

Cipi kullanan poşulu orta yaşlı adam da işareti görünce frene basıp az ilerde duruyor, ardından başını pencereden uzatarak, Arapça, “Hayırdır, nereye böyle *ammo*?”¹ diye soruyor.

“Mardin’e gidiyorum... Yolunun üstündeyse beni arabana alır mısın?”

“Otobüs ya da dolmuş mu bekliyordun? Bu saatlerde buralardan pek sık araba geçmediğini bilmez misin? İyi ki bana rastladın.”

“Otobüs ya da dolmuş geçse de binemezdim zaten. Üstümde para yok. Para almayı unutmuşum!”

“Sıcak başına vurmuş olmasın? Parasız çıkılır mı hiç? Tövbe tövbe!”

“Mardin’e gidiyorsan beni arabana alır mısın? Yorulmuşum” diye tekrarlıyor ihtiyar, şoförün son sözlerini duymamış gibi, bitkin bir sesle.

“Alırım elbette. Buyur gel, yanıma bin.”

Yaşlı adam biraz zorlanarak arabaya biniyor, yanına yerleştiği şoför dikkatle süzüyor onu.

1. Amca.

“Ya *ammo*, sen papaz mısın yoksa? Giyiminden öyle gibi görünüyor. Evin nerede?”

“Evet, papazım” diyor adam. “Gümüşdere’den geliyorum. Orada bir evim var... Vardı... Ama şimdi viraneye döndü... Muhtarın yanında kalıyorum. Sıcak günlerde de kilisede” diye ekliyor, o aynı yorgun ses tonuyla.

“Eh, sorması ayıp değilse, Mardin’e ne yapmaya gidersin?”

“Düğüne.”

“Ha, şimdi anlaşılıyor! Bir yakınının düğünü galiba. Yoksa kiliseye, onu evlendirmeye mi gidiyorsun?”

“Çok uzun düşündüm... En sonunda evet, onu... Onları... Evlendireceğim. Geç kalmamışımıdır inşallah!” diyor yaşlı adam tereddütle. Cümlelerin sonunda sesi garip bir şekilde boğuklaşıyor. Ağzı uykudan ya da içkiden yapış yapış olmuş gibi konuşuyor şimdi.

“Karar vermeden önce uzun uzun düşündüm, çünkü... Hiç tamamıyla mesuliyet sahibi insanoğlu var mıdır bu dünyada? O insanoğlu ki zaten ana rahmine hislerin galeyana gelmesiyle düşmüştür ve o andan itibaren onun da içine delilik tohumu ekilmiştir... Hani nerede, arzularla yanıp tutuşan bir gencin mesuliyet hissi? Nerede sarhoş olmuş bir adamın ki?”

“Neler anlatıyorsun *ammo*? Kusuruma bakma, ama pek anlamıyorum dediklerini. Kimler galeyana gelmiş? Kim sarhoş olmuş? Neyse... Akraban filan mı yoksa evlenecek olan? Bir yandan aman yetişeyim diye telaş edersin, öte yandan da arabasız, parasız, bu sıcakta kendini ıssız yollara atarsın. Tuhaf adamsın vesselam!”

“... Hele âşık olmuş biri asla mesul olamaz! Çünkü aşkla hiç münakaşa edemez insan; kafasını hiç çalıştırmadan onun

kanunlarına uyar, kulu kölesi olur, karşılığında da mesuliyet-sizliğin tuhaf saadetini tadar... O zaman başkasının vazifesi değil midir ona doğru yolu göstermek? Veya göstermeye çalışmak? Ha değil midir? De bakalım...”

“Ne diyeyim bilmem ki! Vallahi de billahi de söylediklerinden tek kelime anlamıyorum. Bir mesuliyet lafıdır tutturmuşsun. Ne mesuliyeti, kimin mesuliyeti? Aman... Eyvah... *Ammo!* Ne oluyor sana? Hay Allah, adam bayılmış, gitmiş! Ne yap-sam ben şimdi bunu?”

İhtiyarın kafası, son cümlesi zorlukla ağzından çıktıktan sonra, aniden boş bir çuval gibi öne düşmüş, sonra yana kayıp cama vurmuş, şapkası da yere, ayaklarına yuvarlanmıştı. Em-niyet kemerini takmış olmasaydı, tüm gövdesinin öne doğru devrilip ön cama hızla çarpması işten bile değildi. Şimdi başı öne eğik, kıpırtısız, öylece duruyor; boğazından hafif bir hırıltı yükseliyor. Şoför sert bir frenle arabayı durduruyor. Yola bakıyor. Kimsecikler yok. Daha fazla duraksamadan arabadan inip esrarengiz yolcusunun tarafına geçerek kapıyı açıyor. Onu başından ve omuzlarından tutarak usulca çekiyor. Adam külçe gibi ağır... Besbelli kendini tamamen kaybetmiş; tek hayat belirtisi, bembeyaz, kupkuru olmuş dudaklarından, gittikçe azalarak çıkan o garip hırıltı... Şoför belki bir araba geç-er, yaşlı adamı ona teslim eder ya da en azından yardım alır umuduyla, bir kez daha bakınıyor etrafına. Boşuna... Çıplak tepeler arasında uzanan yolda, kavaklara tünemiş iri kargalar-dan ve kendilerinden başka hiçbir canlı yok. Çaresiz, kolları-nın altından tutarak çekmeye devam ediyor yaşlı adamı. Zor bela arabanın arka koltuğuna yatırıp, düşmesin diye emniyet kemerini gövdesine dolayarak bağlıyor. Sonra ön koltukta kalmış spor çantasını alarak, gideceği yere, olası akrabalarına

dair bir ipucu bulma umuduyla açıyor, içindekileri çıkarıyor. Adam doğru söylemiş, zira çantadan çıkanlar arasında bir cep telefonu ve içinde para bulunmayan, ancak bir kimliğin olduğu cüzdan var. Bütün bunlarla yaşlı adamın yakınlarına ulaşmanın mümkün olabileceğini düşünen şoför, daha fazla zaman kaybetmeden tekrar yola koyuluyor. Sorumlu herhangi bir vatandaşın yapacağı gibi yolcusunu en yakın kasabada ki devlet hastanesinin acil servisine götürecektir, olup bitenleri olduğu gibi anlatacak, çantayı ve içindekileri yetkililere teslim edecek, sonra onu orada kaderine terk edip yoluna devam edecek. Onun için daha fazlasını yapmaya vakti yok, ayrıca buna herhangi bir mecburiyeti olduğunu da düşünmüyor.

Ancak yaşlı yolcu hastaneye varmadan son nefesini vererek, planını kısmen bozuyor. Dolayısıyla şoför onu acile değil, morga bırakmak durumunda kalıyor. İfade verdikten sonra da hem hastaneden çıkıyor hem de hikâyeden...

Ölenin adı Tuma Azar. Yanında bulundurduğu belgeden, adını söylediği köyde doğduğu ve papaz olduğu anlaşılıyor.

Cenazesini kaldırmaya, adı ve numarası cep telefonunda bulunan ve İstanbul'da yaşayan kızı Meryem, damadı İlyas ve torunu Tina geliyorlar...

Papaz Tuma Azar, vasiyetine uygun şekilde, köyünün aile mezarlığına defnediliyor.

İstanbul-Mardin uçağında

Uçak yeni havalandı. Önünde iki saat var. Biraz dinlenebilse... Gözünü kapayıp beş on dakika kestirebilse! Bunca ilacı boşuna almamış olurdu hiç değilse. Uyumazsa yorgunluktan geberecek. Zaten bu seyahat başından beri aksiliklerle doluydu... Aksilikler daha ilk günden başlamıştı. Uykusuz bir geceden sonra, sabahın köründe İstanbul uçağı için yollara düşmüş, grev dolayısıyla havaalanında saatlerce pineklemiş; X-ray cihazı nedensizce hiç durmadan ötmüş, üstü aranmıştı; üstünde ne var ne yoksa çıkarmış, yeniden geçmiş, yeniden ötmüş, yeniden üstü aranmıştı. Kör olası alarm bir türlü susmak bilmemişti... Paris-İstanbul uçuşu da o türbülanslarla bir başka şenlikti. Midesi ağzına gelmişti, bir lokma yiyecek, bir bardak su dahi alamamıştı... Rötarlar yüzünden İstanbul'a geç varması, ertesi sabah erkenden Mardin uçağına binmek için havaalanına yakın otelde uykusuz bir gece daha geçirmesi de seyahatin tuzu biberi olmuştu...

Sonrası kim bilir nasıl gelişecek! Sonrası, Allah kerim! Şimdi gözlerini kapayıp azıcık uyuyabilse! Aslında bu son aylarda hiç doğru dürüst uyuyamıyor ki! Hele babasının ölümünden sonra... Yolda, bir başına, kimsesizler gibi gitmişmiş. Neredeyse iki yıldır da görmüyordu onu. İyi ama o da kalkıp Allah'ın unuttuğu bir köyde yaşamaya gitmeseydi! Kalacak yeri bile yokmuş, bazen muhtarın evinde, bazen de kilise-

de yatıp kalkıyormuş. Cenazesine de yetişememişti. Duasına da... Meryem ile kocası hep yaptıkları gibi, her şeyi halletmişler ve yine her zamanki gibi tek bir sitem dahi etmemişlerdi. Şimdi ise, İstanbul'da hiç değilse bir gün kalıp onlara zaman ayırmadığı için de seslerini çıkarmıyorlar. O da suçluluk duygusunun altında bir kez daha eziliyor tabii... Meryem'le de görüşmeyeli kim bilir kaç ay oldu. Belki bir yıl. Oysa aileden geriye bir o kaldı. Zaman geçmek bilmiyor. Daha önce hiç Mardin'e uçakla gitmiş miydi? Yok, canım ne uçağı! Zaten yıllar ve yıllar önce göç edeli beri, o yöreye hiç geri dönmedi ki... Hep kaçındı. Hep kaçtı. Oysa daha güneye, Irak'a, Suriye'ye ve daha doğuya İran'a giderken, çok çok yakınına, sınırına geldi, hem de defalarca... Ne tuhaf! Havaalanından da taksiye binecek. Cumartesi de otelin sağladığı bir arabayla köye gidecek... Uçak. Taksi. Kiralık araba. Değil taksiye, dolmuşa ya da otobüse bile binilmezdi çocukluğunda... Kırk yılda bir, köyden kasabaya ya da Mardin'e gitmek için, yoldan geçen bir kamyonu durdurur, içine atarlardı babası ve abisi Gabriel'le... Hatta bu tür yolculuklarla ilgili, dillere pelesenk olmuş bir tekerleme de vardı yerel ağızla söylenen, neydi o? *"Hayde yaboo merdinee, ustü acigg makine"* gibi bir şeydi galiba... Kamyonun kasasını bazen hayvanlarla paylaştıkları bile olurdu.

Yok hayır! Çare yok! Ne ilaçlar ne şimdi içine çöken hüznün ne yorgunluk, hiçbirisi işe yaramıyor. Şu an boşlukta, kim bilir kaç bin metre yüksekteyken kaybolmaya yüz tutan hatıraları salakça, gereksiz yere kurcalayıp duruyor. Sanki onlara baktıkça, görüntüleri daha da bulanıklaşıyor, gözleri yanıyor, kalbi sıkışıyor...

O da babası gibi buralarda, doğmuş olduğu yörede geberip gidecek galiba.

Yan koltuktaki kadın ikidir ondan ışığını söndürmesini istiyor. Güpegündüz yanlılıkla hangi düğmeye bastıysa! *Kusura bakmayın bayan ama bu mümkün değil. Yarım asır oldu neredeyse buralara gelmeyeli! Bilmem anlatabiliyor muyum? Eskileri iyi görebilmek için, çok kuvvetli bir ışığa ihtiyacım olacak...*

Işığı söndürmüyor. Gözlerini kapayamıyor. Zihni dağınık bir şekilde de olsa, sürekli ve son hızla çalışıyor... Aniden üşüşen anılara dur diyebilse!

“Beyefendi her şey yolunda mı?”

Hostesin biri elini hafifçe omzuna değdiriyor.

“Bir sorun mu var yoksa?”

Eyvah! Acaba hostesin dikkatini çekecek ne yapmış olabilir ki farkına varmaksızın? Bir şeyler yiyip içme teklifini cevapsız bırakma, çok derin birkaç iç çekme ya da en beteri, kendi kendine mırıldanma, konuşma... Bu daha önce de başına gelmişti. Ona, “Teşekkürler, her şey yolunda, hiçbir sorunum yok” diyebilmek isterdi, ama kendini öylesine mahcup hissediyor ki bunu bile yapamıyor. Başıyla hafif bir işaret vermekle yetiniyor. “Merak etmeyin, düzeni bozacak, mesele çıkaracak o yolculardan değilim” der gibi.

“... taştan ağzıyla öpmüştür seni /
kan revan içinde alnaçlar”

Sabahın dokuzu, Mardin Havaalanı çıkışı...

Yağmur yağıyordu ve havada kar kokusu vardı... Efrem sıra halinde bekleyen taksilerin ilkinde yöneldi.

“Valiz yok mu hocam?” diye sordu şoför, ona kapıyı açtıktan sonra, eliyle arabanın bagajını işaret ederek.

“Olmaz olur mu? Var tabii” diye cevapladı Efrem.

“Hani nerede?”

Efrem binmekten vazgeçip bavulunu orada görmeyi umarcasına önce sağ eline baktı, sonra telaşla etrafına. Sol omzuna çapraz asılı dizüstü bilgisayar çantasından başka bir bagaj yoktu görünürde.

“Eyvah! Şey... Unutmuş olmalıyım. Hâlâ banttadır herhalde.”

“Siz gidin alın hele, ben sizi beklerim.”

Epey uzun süren bir psikoterapi sürecinin zihninde bıraktığı izler, her dalgınlığın, her unutkanlığın, her şaşırmanın, kısaca her lapsusun altında yatan nedeni incelemeye itiyordu onu.

Koca bavulu unutmuşum... İnanılır gibi değil! Böyle devam ederse, kendimi de bir yerlerde unutacağım. Yoksa hâlâ buraya dönmek istemiyor muyum? Aman, ne bileyim! Kaybolmasa bari şu bavul!

Bavul bantta değildi. Bir süre dönüp durduktan sonra, kayıp bagajlar bölümüne alınmış olmalıydı. Nefes nefese o bölüme koştu. Oradaydı. Bavulu alıp görevliye hararetle teşekkür ettikten sonra, aynı hızla taksi durağına döndü.

Arabada zihnini çok eskilerden gelme bir soru kurcaladı: *Şoför acaba Türk mü, Kürt mü, Arap mı? Belki de Süryani...* Onun şimdiye kadar sarf etmiş olduğu iki üç cümle, yol ve heyecan yorgunu beyninde hiçbir çağrışım uyandırmamıştı. Her halükârda onunla Türkçe konuşuyordu, başka bir dil, mese-la Süryanice konuşacak değildi ya! Zaten kendisi de yıllardır Süryanice konuşmuyordu. "Süryanice bütün dillerin anasıdır" derdi aile büyükleri, "Tanrı'nın cennette Âdem'le konuştuğu dildir, Hazreti İsa'nın dilidir." Bir zamanlar konuşulması, devlet emriyle on kuruş cezaya mal olan dildi.

"Erdoba Evleri'ne lütfen!" deyip ardından bir açıklama getirme gereğini duydu. " 'Erdoba Evleri' adında bir otel varmış, oraya gideceğiz."

"Bilirim orayı hocam, 1. Cadde'dedir, Artuklu Kervansarayı'yla Mardin'in en iyi oteli sayılır. Saray gibidir. Uzun mu kalacağınız?"

"Pek sayılmaz."

"Kalsaydınız keşke! Mardin şahane bir şehirdir hocam. Uzun uzun gezmeye değer. Buraya ilk gelişiniz mi?"

Şoför sohbet etmeye, sorular sormaya hevesliydi, aslında bunda şaşılacak bir şey yoktu... Bu yörenin insanının ne kadar meraklı olduğunu, yeni gelen yabancıyı iyi niyetle de olsa nasıl sorulara boğduğunu birden hatırlayıverdi Efrem.

"Ya öyle, gerçekten şahane bir şehir!" diye tekrarlayıp soruyu cevapsız bırakmayı tercih etti.

"Demek yolculuk İstanbul'dan ha?"

Geçmiş susmaz; bir başka insanın bakışında yeniden başlar

Mardin'in taşlara sinmiş suskunluğundan çıkıp Paris'in kalabalığına savrulan Efrem, yıllar önce ardına bakmadan bıraktığı memleketine artık yalnızca yazılarında döner olmuştur. Büyük bir gazetede yükselmiş, Ortadoğu ve Türkiye üzerine yaptığı analizlerle tanınmış olsa da, Süryani kimliğini ve Mardin'e aidiyetini çoktan bir kenara koymuştur. Yeni hayatında tutunduğu ne bir dil vardır ne de bir hatıra; geriye kalan, başarıyla örtülmüş derin bir yabancılık ve dağınık bir ruh halidir.

Babasının ölümü üzerine yıllardır kapısını açmadığı geçmişine istemeden tekrar döner. Köydeki eski ev satılacaktır; alıcısı ise Mardinli anneannesine vefa borcunu ödemek isteyen, genç mozaik sanatçısı Zuhal'dir. Zuhal, evi restore edip köydeki kadınlara mozaik ve el sanatları öğreteceği bir alan yaratmak ister.

Efrem ile Zuhal'in yolları bu evin eşliğinde kesişir. Hayatın farklı yerlerinde kırılmış, birbirine benzemeyen iki yalnızdır onlar. İlk bakışta aralarında bir yakınlık doğsa da, geçmişin sessiz ama ağır yükü her adımda kendini hatırlatır. Yarım kalmış hikâyeler, kaybedilmiş bağlar ve yıllarca ertelenmiş yüzleşmeler, bu karşılaşmanın gölgesinde yavaş yavaş gün yüzüne çıkar.

Türk edebiyatının ve kültür dünyasının kendine özgü kalemlerinden Liz Behmoaras, *Sen Bir Başka Gittin*'de yalnızca bir eve değil, köklere dönüşe odaklanıyor... Hafızanın taşa, dile ve insanda bıraktığı izleri takip ederek iki insanın geçmişle barışmaya, yaralarını onarmaya ve yeniden bir hayat kurmaya dair zor ama umutlu yürüyüşünü anlatıyor.

